

Vicariaat Onderwijs
Mechelen-Brussel

VONDeLing

Digitaal tijdschrift van het Vicariaat ONDerwijs

Nr 43 – november 2022

INHOUD

WOORD VAN DE BISSCHOPPELIJK AFGEVAARDIGDE	2
Zachtmoedigheid en respect	2
ACTUALIA	3
Werking Comité Besturen Mechelen-Brussel september-oktober 2022	3
Internaten en hun toekomst in het aartsbisdom	14
Leersteundecreet vervangt M-decreet – regionale overlegvergaderingen	17
Preventie: Congres Warm Water V en Studiedag Elektrische installaties	19
VIERINGEN, CONFERENTIES, STUDIEDAGEN ...	22
Eerstesteenlegging Egied Van Broeckhovenschool 31 augustus 2022	22
Starttweedaagse Vicariaat Onderwijs 1-2 september 2022	24
Nieuwe basisschool De Hoek Sint-Genesius-Rode	26
Nieuwe sporthal in BIM-SEM Mechelen	26
En daar was Licht. Pastorale Impulsdag straalt het jaarthema uit	27
Congres Katholiek Onderwijs Vlaanderen over Onderwijskwaliteit	32
KatOBA-event: een centrale zetel voor een Brusselse scholengroep	33
Prijs Focus Aarde 2022	35
Inhoudiging basisschool Immaculata Tienen	36
PERSONALIA	38
	41

COLOFON

VONDeLing

Digitaal tijdschrift (4x/jaar)

Vicariaat Onderwijs
Aartsbisdom Mechelen-Brussel
Frederik De Merodestraat 18, 2800
Mechelen

Tel: 015 29 84 01 (02)
Info.mb@katholiekonderwijs.vlaanderen
www.viconderwijsmb.be

Redactie:

Guido François
Jürgen Mettepenningen

Tekst + foto's:

Guido François
(tenzij anders vermeld)

Verantwoordelijke uitgever:

Jürgen Mettepenningen

WOORD VAN DE BISSCHOPPELIJK AFGEVAARDIGDE

ZACHTMOEDIGHEID EN RESPECT

In zijn recent uitgebrachte pastorale brief geeft kardinaal Jozef De Kesel aan dat twee woorden hem dierbaar zijn geworden: zachtmoedigheid en respect. Hij schrijft: 'Ze zijn van groot belang voor de wijze waarop we als Kerk aanwezig zijn in de samenleving'. De kardinaal koppelt er de term *liefde* aan samen met die van *ontmoeting*, zowel binnen de Kerk als naar buiten toe. Voor wie leest met de ogen van het katholiek onderwijs komt haast reflexmatig – o zalige beroeps-misvorming – het project van de katholieke dialogeschool voor de geest. Dat draait rond gastvrijheid, liefde, verbinding, ontmoeting, dialoog. Met de school niet als naamloze vennootschap maar als *katholieke* school. Die is geworteld in de christelijke inspiratie die niet alleen zachtmoedigheid en respect uitstraalt, maar ook de kordaatheid van een referentiefiguur die aan beide woorden stevig en consequent gestalte heeft gegeven, zelfs in penibele situaties.

Vandaag beleven onze scholen penibele situaties. Ik noem hier armoede. Terwijl Welzijnszorg vier jaar geleden haar actie liet draaien rond '1 op de 5 loopt school in de buitenbaan', zal dat

vandaag schrijnender zijn. Ongehoord hoge voorschotfacturen voor energie, stijgende prijzen van basisvoeding, hoge huurprijzen, de dure digitale wereld en geld dat minder waard is geworden, het maakt allemaal dat de brooddoos van meerdere leerlingen en leraren op school haast even leeg is als de portemonnee. Het juiste antwoord op armoede is geen harde beschuldiging aan het adres van eender wie, noch een preek die veel belezenheid verradt rond het thema. Neen, laat het ons houden op respect en zachtmoedigheid: het eerste om elkaar de menswaardigheid te doen voelen die elkeen toekomt op grond van zijn bestaan, het tweede om mensen te doen voelen dat ze graag gezien worden, bijvoorbeeld via een liefdevolle blik of concrete blijken van solidariteit. Onze scholen zijn vandaag plaatsen waar meer dan ooit appel wordt gedaan op respect en zachtmoedigheid.

Met alle waardering voor elke inspanning van respect en zachtmoedigheid, een warme groet,

Jürgen Mettepenningen

Bisschoppelijk afgevaardigde Onderwijs aartsbisdom Mechelen-Brussel

ACTUALIA

WERKING COMITÉ BESTUREN MECHELEN-BRUSSEL SEPTEMBER-OKTOBER 2022

Via deze rubriek willen we u op de hoogte houden van de werking van het Comité Besturen tijdens de afgelopen maanden. Het COBES Mechelen-Brussel is een verkozen delegatie van schoolbestuurders uit verschillende regio's van het aartsbisdom. Het komt een tiental keer per jaar samen om actuele en fundamentele thema's te bespreken en desgevallend initiatieven te nemen om aan schoolbestuurders de kans te geven hun mening te geven over wat er reilt en zeilt in het katholiek onderwijs in het eigen bisdom en Vlaanderenbreed. Voor dit relaas danken we graag verslaggeefster Sofie Bauweleers.

COBES-vergadering 14 september 2022

Dit was de eerste officiële vergadering in de nieuwe samenstelling, na de verkiezing van nieuwe leden. Ongeveer de helft van de leden is hetzelfde gebleven, de andere helft zijn nieuwe leden.

Update eindtermen

Via digitale weg lichtte **Cindy Lammens**, binnen Katholiek Onderwijs Vlaanderen de experte inzake leerplannen en eindtermen, toe waar het katholiek onderwijs nu staat met het arrest van het Grondwettelijk Hof en de beslissing van Katholiek Onderwijs Vlaanderen om 'gelijkwaardige eindtermen' te vragen.

Bij de start van het schooljaar diende de netwerkorganisatie, samen met ongeveer de helft van de katholieke schoolbesturen, een verzoek in voor 'gelijkwaardige eindtermen' voor de eerste graad. Die bewarende maatregel, die in een zeer kort tijdsbestek genomen is, had in de eerste plaats als doel te

Cindy Lammens tijdens een infovergadering in het DPC Mechelen op 24 mei 2019.

verzekeren dat scholen en leerkrachten op eenzelfde manier voort konden blijven werken. Katholiek Onderwijs Vlaanderen koos er bewust voor om te werken met twee indientdata: op die manier kregen alle besturen de tijd om rustig af te wegen of ze al dan niet willen meegaan in de vraag. De hoop is natuurlijk dat het aantal schoolbesturen in november hoger ligt, gezien dat de eis alleen maar sterker zal maken. Besturen die geïnteresseerd zijn hebben tijd tot de herfstvakantie om zich 'kandidaat te stellen'.

Vragen:

- *Wat is de verbinding met het eerdere arrest van het Grondwettelijk Hof? Is er een band tussen dat arrest en de eis die nu op tafel ligt?*

Antwoord: in dit arrest werd uitdrukkelijk aangegeven dat de overheid geen onderwijsprogramma kan/mag opleggen en dat de vrijheid om te werken vanuit je eigen pedagogisch project een fundamenteel gegeven is. Dat resulteerde in een vernietiging van de eindtermen voor de tweede en derde graad, maar impliciet werden door

die uitspraak ook de eindtermen voor de eerste graad in vraag gesteld.

In onze leerplannen werd ruimte gegeven aan scholen om vanuit hun eigen pedagogisch project onderwijs te organiseren, maar gezien de onderwijsinspectie van mening is dat de eindtermen onvoldoende terugkomen in onze leerplannen botsen we hier op een fundamenteel probleem. We stelden alvast de vraag aan de onderwijsinspectie of er in tussentijd op een pragmatische manier omgegaan kan worden met de eindtermen voor de eerste graad, maar we hebben gemerkt dat die ruimte er niet is of ons niet gegeven wordt. Daarom besliste de Raad van Bestuur van Katholiek Onderwijs Vlaanderen om in te zetten op de piste van gelijkwaardige eindtermen. Dat was geen beslissing van harte, maar gezien het de beste garantie is voor continuïteit voor onze leraren was het onze enige optie.

- *Met het debat rond de procedure voor het Grondwettelijk Hof in het achterhoofd, in welke mate bestaat er in dit dossier een risico op een politiek en/of juridisch steekspel?*

Antwoord: in het verleden werd er door de Steinerscholen al een procedure rond gelijkwaardige eindtermen opgezet, uit dit precedent hebben we meegenomen dat de vraag vooral 'ver genoeg moet gaan'. Onze vraag met betrekking tot gelijkwaardige eindtermen heeft het bestaande urgentiebesef bij alle verschillende partners alleen maar verder vergroot. We hoeven echter niet te vrezen voor een politiek en/of juridisch steekspel, gezien iedereen beseft dat de eindtermen in de huidige vorm niet 'voldoende zijn'.

- *In welke mate beantwoordt het ingediende pakket aan 'gelijkwaardige eindtermen' aan onze vraag/opmerking in verband met de veelheid van eindtermen?*

Antwoord: met de gelijkwaardige eindtermen willen we in de eerste plaats de vrijheid van het eigen pedagogisch project verzekeren. Het probleem van de overladenheid van de eindtermen kunnen we via die procedure niet oplossen.

- *Welke invloed kunnen de aankomende verkiezingen en een eventuele nieuwe minister van onderwijs hebben op dit dossier?*

Antwoord: de procedure rond gelijkwaardige eindtermen zal sowieso afgerond worden vóór de aankomende verkiezingen. Zoals eerder werd aangegeven beseffen alle partijen aan tafel dat er snel nieuwe eindtermen moeten komen, we hopen rond 1 september 2023 te kunnen landen.

- *Hoe moet het nu verder met de ontwikkeling van leerplannen voor de derde graad? Zal de vooropgestelde timing gehaald worden?*

Antwoord: Onze vraag voor gelijkwaardige eindtermen heeft logischerwijs inhoudelijke consequenties, maar de initiële timing zal niet in het gedrang komen. Katholiek Onderwijs Vlaanderen zal op zeer korte termijn specifieke ondersteuning aanbieden.

- *Enige tijd geleden werd aangegeven dat het in de nabije toekomst mogelijk zou zijn om in de derde graad een studierichting 'informatica' te organiseren. Is er intussen al duidelijkheid over de te volgen timing inzake programmatie?*

Antwoord: In dit dossier is er nog veel onduidelijkheid. Zo moeten bijvoorbeeld de VLOR (Vlaamse Onderwijsraad) en de Vlaamse regering nog geconsulteerd worden. Als Katholiek Onderwijs Vlaanderen willen we er echter wel bij de verschillende betrokken partijen op aandringen om binnen afzienbare tijd de nodige stappen te zetten, zodat geïnteresseerde scholen tijdig hun programma-aanvragen kunnen indienen.

Nieuws uit de pedagogische begeleiding

Alain Noëz, regiocoördinator van het 'operationeel team Mechelen-Brussel' lichtte twee thema's toe:

1. Organisatorische stand van zaken binnen het operationeel team

We zetten verder in op regio-overstijgend samenwerken. We willen de verschillende categorieën van begeleiders zoals bijvoorbeeld competentiebegeleiders, taalbegeleiders, ... loslaten en de gekleurde projectmiddelen die we van de minister krijgen, inzetten in het geheel van de organisatie. Daardoor is onze ploeg ten opzichte van vorig schooljaar gelijk kunnen blijven.

Een deel van het team pedagogisch begeleiders tijdens de start Tweedaagse op 1 en 2 september 2022.

Schoolnabij werken en de band tussen de pedagogische begeleiding en scholen/scholengemeenschappen versterken is en blijft ons belangrijkste werkingsprincipe. We willen dat realiseren door middel van een systeem van 'verbindingspersonen'. Belangrijke kanttekening: dat systeem is niet opgezet als een terugkeer naar 'dit zijn mijn scholen' en 'als verbindingspersoon ben ik de enige begeleider die acties mag opzetten in de betrokken school'. Iedere begeleider mag voor welke vraag ook aangesproken worden!

2. Hoe gaat de pedagogische begeleiding om met het lerarentekort?

Recent namen we het initiatief om voor het basisonderwijs een lerend netwerk inzake 'innovatief nadenken over het organisatorische/goed onderwijs in tijden van lerarentekort' te organiseren. Die actie werd door het onderwijsveld zeer goed onthaald. De deelnemers beseffen goed dat we geen leraren kunnen toveren, maar appreciëren dat we als begeleiding creatief meedenken over manieren om de druk op het werkveld te verlichten. Dat initiatief zal later ook Vlaanderenbreed uitgerold worden.

In de toekomst willen we graag een gelijkaardig lerend netwerk opzetten voor het secundair onderwijs, waarbij we in de eerste plaats willen focussen op het doorbreken van traditionele patronen van 'school vormgeven' binnen het huidige (juridische) kader.

Wat Brussel en zijn specifieke problematiek betreft, vond recent overleg plaats met bevoegd minister Sven Gatz. Tijdens dat overleg werd aangekaart dat een maatregel zoals de Brusselpremie wel tijdelijk kan helpen om leraren aan te trekken, maar dat dit geen duurzame oplossing is op lange termijn. We blijven immers vaststellen dat leraren 'wegtrekken' uit Brussel zodra er een job dichterbij huis beschikbaar is. Het lerarentekort doorbreken in Brussel kan enkel door Brusselse jongeren warm te maken voor het Brusselse onderwijs.

Een les Engels in het Maria-Assumptalyceum te Laken in mei 2005. Toen was er in het Brussels secundair onderwijs nog geen sprake van een lerarentekort.

Enkele reacties:

- *Het gebruik van gekleurde middelen door de minister zorgt voor een bijkomende administratieve en organisatorische druk in onze scholen en onze ledenorganisatie in het algemeen.*
Antwoord: dat is inderdaad zo en het huidige aanbod inzake vakbegeleiding secundair onderwijs is enkel mogelijk door de inzet van BPT-uren (BPT = Bijzondere Pedagogische Taken). Zonder die onderlinge solidariteit zouden we niet meer voor elk vak een vakbegeleider kunnen aantrekken en zouden we moeten clusteren (bijvoorbeeld moderne vreemde talen in plaats van vakbegeleider Frans/Engels/Duits). We kunnen wel als organisatie beslissen om creatief om te gaan met de ontvangen gekleurde middelen, maar dat neemt niet weg dat het concept van gekleurde middelen an sich een aanslag is op de vrijheid van onderwijs. Niet wij, maar de minister beslist op welke thema's wij als begeleiding en bij uitbreiding als school moeten inzetten ... De problematiek moet zeker meegenomen worden naar de Raad van Bestuur van Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

Starttweedaagse Vicariaat Onderwijs Mechelen-Brussel op 1 en 2 september 2022.

- *Wat met de niet ingevulde uren-leraar als gevolg van het lerarentekort? Kunnen die uren niet omgezet worden in extra middelen voor scholen / pedagogische begeleiding?*
Antwoord: de minister staat daar niet voor open, de niet ingevulde uren leraar zijn de facto een makkelijk te realiseren besparing voor de overheid.
- *Agenda's van begeleiders lopen snel vol, is het daarom de bedoeling dat scholen 'meer op voorhand' hun vragen stellen?*
Antwoord: de overvolle agenda's zijn een probleem, maar het is niet de bedoeling binnen de begeleiding enkel in te zetten op scholen met een groot beleidsvoerend vermogen. Het is net een (terechte) opdracht van de minister om in te zetten op ondersteuning van scholen die het moeilijk hebben. Daarom willen we in onze agenda's ook ruimte blijven vrijmaken voor noodvragen van scholen, zodat we de kloof tussen sterke en minder sterke scholen kleiner kunnen maken. Indirect impliceert dat ook een cultuuromslag bij de begeleiders: we kunnen niet (meer) alles doen en moeten keuzes maken, bijvoorbeeld geen pedagogische studiedagen of personeelsvergaderingen meer geven in scholen, wel ondersteunen.
- *Het idee van de lerarenbonus scoort goed in de media, maar het is organisatorisch niet realiseerbaar in de school (bijvoorbeeld opsparen van uren tijdens een examenperiode). Moeten we*

hier als besturen geen signaal uitzenden? Daarnaast is het te betreuren dat de scholen/schoolbestuurders niet op voorhand werden ingelicht over de plannen en dat ze alles in de pers moesten vernemen.

- *Het idee om infrastructuurmiddelen van de VGC (Vlaamse Gemeenschapscommissie) om te zetten in geld ter ondersteuning van het Brusselse onderwijs, is zeer slecht onthaald in de Brusselse rand. Het gevoel leeft dat er in Brussel geld in overvloed is, terwijl enkele kilometer verder scholen met gelijkaardige problemen geconfronteerd worden, maar geen bijkomende ondersteuning krijgen. Bovendien lost geld ook niet alles op ... we moeten mensen vinden. Antwoord: tijdens het overleg met minister Gatz (zie ook eerder) zette de pedagogische begeleiding in op het opzetten van een systeem van onderwijsassistenten (zoals het Engelse systeem). Zij zouden ingezet kunnen worden voor het uitvoeren van bijkomende pedagogische taken, waardoor de leraar verlicht wordt en hij zich meer kan toewijden op zijn kerntaak. Bovendien blijkt zo'n systeem in de praktijk vaak een opstap naar het behalen van een diploma pedagogische bekwaamheid. Jammer genoeg ervaren we dat de vakbond dat idee niet genegen is en weigert om mee te gaan in onze creatieve ideeën vanuit een bezorgdheid om de positie van het (huidige) onderwijspersoneel.*
- *Het lerarentekort manifesteert zich op alle niveaus, maar waar ligt de grens en wanneer is die bereikt? We moeten durven kijken naar onze (kwetsbare) kinderen: wanneer is onderwijs nog verantwoord? Wat moeten we als bestuurders doen en tot waar loopt onze verantwoordelijkheid? Het gaat al lang niet meer over kwalitatief onderwijs aanbieden, maar wel over dagen/weken/maanden/schooljaren overleven als school en als schoolteam. Hoe zal de minister reageren op al onze pragmatische oplossingen, ingegeven door onze 'goede wil' en bekommernis voor onze kinderen? Wat met de onderwijsinspectie? Zal die onze goede bedoelingen 'aanrekenen' met een negatief inspectieverslag? Dat bestuurlijk vraagstuk vraagt dringend een grondige bespreking op alle niveaus.*

De voorzitter dankte Alain Noëz voor zijn toelichting en pikte in op de opmerking in verband met de communicatie inzake de lerarenbonus. Moeten we hier ook niet kritisch kijken naar onze eigen organisatie? Hadden we niet meer verwacht van onze ledenvereniging? De aanwezigen beamen dat en geven aan dat ze, naast een communicatie van de minister, ook een communicatie van Katholiek Onderwijs Vlaanderen gemist hebben.

Toelichting over de plaats van het Vicariaat Onderwijs in de werking van het bisdom en Katholiek Onderwijs Vlaanderen

De voorzitter bracht een verhelderende presentatie over de werking van het Vicariaat Onderwijs gesitueerd in de totale werking van het aartsbisdom en Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

Op het eind werd deze vraag gesteld: *bestaat er afstemming tussen de verschillende bisdommen inzake ondersteuning naar scholen?* De voorzitter gaf aan dat binnen de Erkende Instantie steeds de nadruk gelegd wordt op gelijkgerichtheid, vooral inzake godsdienstonderwijs, al blijft natuurlijk ieder verantwoordelijk voor zijn eigen bisdom. Guido François vulde aan dat de verschillende ankerfiguren voor besturen binnen de verschillende vicariaten regelmatig samenkomen om ervaringen uit te wisselen en good practices te delen. Ook de gelijkgerichtheid met de ondersteuning vanuit Katholiek Onderwijs Vlaanderen is daardoor gegarandeerd.

Stand van zaken Leersteuncentra

Johan Eliat schetste de stand van zaken. Vlak voor de zomervakantie werd er een ontwerpdecreet opgesteld, dat de voorbije weken in verschillende gremia grondig werd toegelicht. De algemene indruk

over het ontwerp is positief: de goede zaken uit het M-decreet zijn overgenomen in het concept en een groot aantal van onze opmerkingen zoals bijvoorbeeld alles betreffende personeelsreglementering/personeelsbeleid werd gehoord door de minister. Toch is niet alles positief: voor de kleine types blijkt de grens van 45 VTE voor een gespecialiseerd Leersteuncentrum niet te verenigen met hun werking en de kwaliteitseisen voor zorg en ondersteuning in type 4, 6 en 7. In het voorontwerp van het decreet staat alvast een duidelijke functieomschrijving inzake expertise, maar de middelen per kind die aan het buitengewoon onderwijs toebedeeld zouden worden, zijn niet evenredig met de gevraagde ondersteuning. De kleine types hopen dat in het VLOR-advies aangegeven zal worden dat de kwaliteitseis an sich in orde is, maar dat de grens inzake VTE's naar beneden moet. Mocht er voor de kleine types geen oplossing uit de bus komen, dan zullen we met de denktank bekijken hoe we de handicapspecifieke zorg in de toekomst kunnen blijven aanbieden.

De volgende stap in het traject die binnenkort dient te worden genomen is de formele oprichting van Leersteuncentra als officiële instellingen met een eigen bestuur. De overheid laat ons vrij om voor de drie beoogde Leersteuncentra die in ons bisdom werkzaam zullen zijn één overkoepelend bestuur of drie aparte besturen op te richten. In het ontwerp van decreet is ook voorzien om een Leersteunraad op te richten, waarin elke betrokken school vertegenwoordigd zal worden. Als tegengewicht voor de Leersteunraad is een goed bestuur belangrijk. We moeten nu gebruik maken van het momentum om het dossier 'er door te duwen' vóór de verkiezingen. Anders riskeren we een terugkeer naar af, wat vooral voor de personeelsleden desastreus zou zijn gezien hun semi-vrijwilligersstatuut.

De voorzitter vult aan dat binnen Katholiek Onderwijs Vlaanderen afgesproken werd om de vroegere BOS-begeleiders onder andere in te zetten voor het begeleiden van het proces inzake Leersteuncentra. Het Vicariaat zal daar de nodige initiatieven voor nemen, samen met de voorzitters van de huidige Ondersteuningscentra, de pedagogische begeleiding en Katholiek Onderwijs Vlaanderen (zie ook bladzijden 17 tot 18 in dit nummer).

Nieuws uit de Raad van Bestuur van Katholiek Onderwijs Vlaanderen

Bestuurslid Els Claes bracht traditiegetrouw kort verslag uit over de besprekingen in het bestuursorgaan van Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

Eén van de zorgen die het COBES wou signaleren was de hoge energiekost: hoe moeten de schoolbesturen hun rekeningen blijven betalen? Een bijkomende bekommernis was de nieuwe vzw-wetgeving, die maakt dat vzw's vanaf nu ook failliet kunnen gaan en bestuurders ook persoonlijk aansprakelijk gesteld kunnen worden.

COBES-vergadering 19 oktober 2022

Nieuws uit de pedagogische begeleiding

Alain Noëz bracht verslag uit over de vergaderingen voor coördinerend directeurs, zowel van het basiss als van het secundair onderwijs. Op die manier raken de COBES-leden ook op de hoogte van de onderwerpen die in die vergaderingen leven.

De coördinerend directeurs secundair onderwijs hadden bedenkingen bij de laattijdige communicatie rond de lerarenbonus, wat voor chaos zorgde bij directies en schoolteams. Ze vroegen ook welke ondersteuning de Pedagogische Begeleiding aanbiedt aan beleidsmedewerkers op het niveau scholengemeenschap en welke trajecten of vormingen er zijn voor aanvangsbegeleiding en coördinerend directeurs. Ze hadden ook vragen over de problematiek van dubbele inschrijvingen, ondervertegenwoordigde groepen en de mogelijk verschillende aanmeldsystemen in Brussel en de

Vlaamse Rand. Voorts wilden ze graag weten waarvoor Katholiek Onderwijs Vlaanderen de middelen die scholen aan de koepel 'afstaan' gebruikt.

Het bufferen van uren wordt een probleem omdat er door het lerarentekort nog weinig ruimte is om uren te bufferen, zowel binnen de school als op niveau scholengemeenschap. Kunnen die niet ingevulde uren niet omgezet worden in extra middelen?

Voor de aanvangsbegeleiding in het secundair onderwijs liepen de inschrijvingen voor de eerste keer niet zo goed en de codi's vroegen zich af wat de oorzaak daarvan was.

Voorts vroegen ze hoe de Pedagogische Begeleiding ondersteuning kon bieden aan de vier proeftuinen rond het lerarentekort die in het aartsbisdom goedgekeurd zijn en uitten ze hun frustraties over laat-tijdige regelgeving.

De COBES-leden vroegen zich in verband met de proeftuinen af hoe buitenstaanders die konden opvolgen en er zich door laten inspireren. Dat zou moeten kunnen, maar vanuit de regelgeving is er nog heel wat onduidelijk. Voor de meeste aanvragen dient er nieuwe wetgeving te worden uitgewerkt en sommige aanvragers weten nog niet precies welke onderdelen van hun dossier goedgekeurd zijn.

Wat de mindere belangstelling voor de aanvangsbegeleiding betreft blijkt dat ook in andere bisdommen een probleem te zijn. Meer dan andere jaren wordt ervaren dat de druk op nieuwe leerkrachten heel groot is: ze moeten al veel zaken opnemen 'omdat ze nieuw zijn' en dan komt er nog eens die dag van de aanvangsbegeleiding bij. De regiocoördinator had daar begrip voor, maar benadrukte tegelijkertijd dat er in de regio Mechelen-Brussel bewust gekozen is voor een zeer laagdrempelige vorm van aanvangsbegeleiding. In het eerste jaar wordt er vooral gefocust op het contact met de vakbegeleider, zodat de starter hem en de mogelijke ondersteuning leert kennen. Klasbezoeken doet de PB bewust niet om de starter de tijd te geven om rustig te groeien. In het tweede en derde jaar wordt specifiek ingezet op een aantal thema's uit de dagelijkse realiteit/de behoeften van de starters, bijvoorbeeld klasmanagement. Ten slotte is aanvangsbegeleiding een complementair verhaal: zowel de pedagogische begeleiding als de school en de scholengemeenschap hebben hier een rol te spelen.

Vertegenwoordiging COBES in adviesraden secundair onderwijs en identiteit

Het COBES diende een nieuwe vertegenwoordiger af te vaardigen voor de Adviesraad Secundair Onderwijs (ARSO) in vervanging van Rita Dunon, die die functie niet kon opnemen en ook ontslag nam uit COBES omwille van een nieuwe taak. **Pat Vandewiele** was kandidaat om namens COBES in de ARSO te zetelen.

Voor de recent opgerichte Adviesraad Identiteit was **Jan Degadt** kandidaat. Die adviesraad zal vooral de focus leggen op het metaniveau: wat betekent het om 'katholiek te zijn' en wat is 'katholieke identiteit'? Er zal ook een afvaardiging van andere christelijke organisaties zijn, zoals CM, Broederlijk Delen-Welzijnszorg en IJD, zodat de blik verruimd wordt.

Vertegenwoordiging COBES in Bestuursorgaan en Algemene Vergadering Vicariaat Onderwijs Mechelen-Brussel

Voor het Bestuursorgaan van het Vicariaat Onderwijs is er volgens de aangepaste statuten plaats voor vier leden van COBES en voor de Algemene Vergadering voor acht afgevaardigden. Na een rondvraag kwamen deze namen naar voren:

Algemene Vergadering Vicariaat Onderwijs	Bestuursorgaan
Els Claes	Els Claes
Johan Eliat	Johan Eliat
Francis Trappeniers	Francis Trappeniers
Jan Degadt	N.N.
Walter Hendrickx	
Pat Vandewiele	
Geert Vanthienen	
Bart Vereecke	

Inhoudelijke voorbereiding Jaarvergadering 13 december 2022

Er wordt een **Jaarvergadering voor alle schoolbestuurders** gepland op **dinsdag 13 december 2022 van 19 uur tot 22 uur in het Diocesaan Pastoraal Centrum te Mechelen**. De uitnodiging gaat uit van het COBES, dat zich op die manier als overleg- en adviesorgaan in de picture wil zetten.

Het voorstel van agenda wordt goedgekeurd:

- Voorstelling nieuw Comité Besturen
- Interactieve uitwisseling over onderwijsactualiteit, met Lieven Boeve, directeur-generaal Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Hierbij onder andere aandacht voor de nieuwe decreten op de internaten, de Leersteuncentra, proeftuinen rond lerarentekort enzovoort.
- Toelichting werking Katholiek Onderwijs Vlaanderen: waar gaan de middelen van scholen (zowel financieel als qua uren) naartoe? (Lieven Boeve)
- Presentatie van structuur en werking van het Vicariaat Onderwijs (Jürgen Mettepenningen)
- Vernieuwde werking van het godsdienstonderwijs (Jürgen Mettepenningen)

Nadien (rond 21 uur) wordt er een receptie aangeboden en is er ruimte om te netwerken.

De Jaarvergadering van 16 september 2019, de laatste keer dat ze nog eens live kon plaatsvinden.

Stand van zaken ontwerpdecreet internaten

In dit agendapunt bracht Guido François verslag uit over het overleg dat er de laatste weken geweest is met beheerders en bestuurders van internaten rond het nieuwe decreet op de internaten (zie ook bladzijden 14 tot 16 in dit nummer).

Enkele reacties:

- Het is niet zeker of de minimumnormen die nu circuleren niet nog wat opgetrokken worden.
- Hoe een fusie/defusie van een internaat moet gebeuren is een ingewikkeld proces. Graag snel duidelijkheid over het te volgen proces.
- Bestaat er geen risico dat internaten zullen stoppen door de nieuwe normen? Dat moeten we vermijden door ondersteuning te bieden bij fusieoperaties zodat er geen vestigingsplaatsen verloren gaan. Er moet in elk geval gezocht worden naar duurzame oplossingen voor de betrokken internen.

Stand van zaken Leersteuncentra

Johan Eliat, voorzitter van het Ondersteuningsnetwerk West-Brabant-Brussel, verwees naar de uitnodiging die naar alle bestuurders en directeurs gestuurd is voor regionale overlegvergaderingen over het decreet Leersteuncentra (zie bladzijden 17 en 18 in dit nummer). Het voorstel is de drie bestaande Ondersteuningsnetwerken in het aartsbisdom een doorstart te laten maken naar drie Leersteuncentra, elk met een eigen juridische structuur en bestuur. Eén vzw voor drie Leersteuncentra is niet opportuun, wil men vermijden dat bestuurders te ver van de realiteit staan. Het is ook belangrijk dat besturen kunnen wegen op het beleid.

Nieuws uit de Raad van Bestuur Katholiek Onderwijs Vlaanderen

Het overlopen van het verslag van de vorige vergadering (15 september 2022) en de agenda van de volgende vergadering (20 oktober 2022) van de Raad van Bestuur van Katholiek Onderwijs Vlaanderen lokte een reactie uit over het zoeken van oplossingen voor de hoge energierekeningen: moeten we ook niet inzetten op maatregelen om ons energieverbruik te verminderen? De aanpak op korte termijn is goed en noodzakelijk, maar alle signalen wijzen erop dat hoge energieprijzen een blijver zullen zijn. We hebben een verouderd patrimonium dat allesbehalve energie-efficiënt is. Daarnaast worden er ook diverse subsidies vanuit de overheid aangeboden en moet Katholiek Onderwijs Vlaanderen misschien eens nagaan hoe we daar nog beter gebruik van kunnen maken. In ieder geval moet de bewustwording die er momenteel in de samenleving bestaat ook in de scholen een plaats krijgen.

Varia en rondvraag

Een greep uit de variapunten die werden aangebracht:

Mandaat leerkracht RKG

Een COBES-lid vroeg duidelijkheid over een recent incident waarbij een leraar die niet gedoopt is toch godsdienst wou geven en er niet van op de hoogte was dat hij ondanks zijn diploma van een katholieke hogeschool niet zomaar godsdienst mag geven. Hij mag dat vak wel al beginnen geven op voorwaarde dat hij een verklaring ondertekent dat hij een traject richting doopsel volgt.

Het is niet zo dat het Vicariaat effectief doopregisters nakijkt, de kandidaten ondertekenen een verklaring op eer waarin ze aangeven gedoopt te zijn. We vragen van onze godsdienstleraren dat ze vanuit het geloof praten en niet over geloof, vandaar dat we blijven vasthouden aan de voorwaarde van gedoopt te zijn. Tijdens zijn recente 'ronde van hogescholen' heeft Jürgen Mettepenningen dat nog eens

duidelijk toegelicht aan alle betrokkenen. De hogescholen zouden dat ook moeten doorgeven aan hun studenten.

Religieuze symbolen in de katholieke (dialog)school

Twee moslima's tijdens een werkwinkel over kledingvoorschriften op school op de studiedag 'Samen wijzen' in de Hogeschool Thomas More op 15 september 2015.

Recent vond in een scholengemeenschap een gesprek plaats over het toelaten van religieuze symbolen op school. Vooral bij lerarentekort kan het een rol spelen als een school openstaat voor het dragen van een hoofddoek door leraressen met een moslimachtergrond. Vele moslima's kiezen nu niet voor een lerarenopleiding omdat ze dan geen hoofddoek mogen dragen, tenzij in het GO! en dan alleen in de Islamles.

Tijdens het recente Congres van Katholiek Onderwijs Vlaanderen durfde de bisschop van Gent ook al vragen stellen bij de houding van sommige katholieke scholen tegenover het dragen van religieuze symbolen door leraren. Vandaag beslist elk bestuur autonoom over hoe er omgegaan wordt met religieuze symbolen. De visietekst van de Katholieke Dialogschool vermeldt dat 'elke andersgelovige, zoekende zichzelf moet kunnen zijn en zich moet kunnen versterken vanuit de Katholieke dialogschool en de christelijke cultuur'. De visietekst is dus zeer duidelijk, maar de vraag blijft waar de grens ligt tussen anders zijn en 'te anders zijn'. Toch een thema waarover de besturen eens van gedachten mogen wisselen.

Agendapunten COBES

De voorzitter sloot de vergadering met een oproep om niet te aarzelen om agendapunten te bezorgen. Doel van deze samenkomst is het gevoel hebben dat de vergadering 'ertoe deed' en dat je als bestuurder 'gehoord bent'.

Jürgen Mettepenningen stelde ook voor om vanaf december 2022 af en toe eens een vergadering wat later te beginnen en 's middags nog samen een broodje te eten. Dat kan het groepsgevoel en de samenwerking verhogen. De COBES-leden vonden dat een goed voorstel voor een paar keer per jaar. Het past immers niet voor iedereen om tot 's middags te blijven.

INTERNATEN EN HUN TOEKOMST IN HET AARTSBISDOM

Een voorontwerp van nieuw decreet op de internaten zorgt al een tijdje voor enige onrust bij de katholieke internaten, vooral in de bisdommen Hasselt en Mechelen-Brussel, waar zich de meeste kleinere internaten bevinden. Enkele kleinere partners zullen wellicht moeten fuseren om te beantwoorden aan de nieuwe normen. Op 22 september 2022 bracht het Vicariaat Onderwijs Mechelen-Brussel de beheerders en bestuurders van de internaten uit het aartsbisdom samen om na te denken over de stappen die ze in de volgende maanden zouden moeten zetten om hun werking veilig te stellen.

Op een digitale infosessie voor alle internaten in Vlaanderen en Brussel had Anja Dingenen, directeur van de Dienst Internaten van Katholiek Onderwijs Vlaanderen op 5 september 2022 al het ontwerpdecreet internaten toegelicht. Na die vergadering kregen ze allemaal een tool toegestuurd waarmee ze konden berekenen over hoeveel werkingsmiddelen en Omkaderingsrekeneenheden (ORE's) ze zouden kunnen beschikken vanaf de invoering van het decreet die voorzien is op 1 september 2023. De gegevens van die berekeningen voor elk internaat konden dan dienen als basis voor gesprekken over eventuele samenwerking of fusies. Voor het aartsbisdom Mechelen-Brussel was er op 22 september de gelegenheid om gesprekken tussen mogelijke partners op gang te brengen via een live ontmoeting in het Diocesaan Pastoraal Centrum te Mechelen.

Alle internaten stuurden beheerders en bestuurders naar de vergadering, die begon met een plenair gedeelte waarin Anja Dingenen nog eens de belangrijkste aandachtspunten uit het voorontwerp van decreet uit de doeken deed. Op de laatste dia van haar presentatie verscheen een staafdiagram met de resultaten van de ingevulde tool. Het was daarop duidelijk te zien welke internaten mogelijk onder de minimumnorm zouden vallen. Elk internaat kreeg de gelegenheid om nog wat duiding te geven bij de berekening en bij de situatie waarin het internaat verkeert.

In het nieuwe decreet, dat pas goedgekeurd kan worden zodra de hele procedure doorlopen is, zou niet meer het aantal internen bepalend zijn, wel het aantal ORE's dat een internaat bereikt. Dat getal ligt voorlopig op 63.427 ORE, wat een minimumomkadering creëert van 1 voltijdse directeur en 5 voltijdse-

equivalenten van internaatsmedewerkers. Daarvoor zijn er ongeveer 69 internen nodig, maar met minder internen kan een internaat ook het nodige aantal ORE bereiken als het kinderen uit bepaalde doelgroepen opneemt (kleuters, kinderen met een verslag of een maatregel); die internen krijgen een

hoger omkaderingsgewicht. Internaten die op de grens van de minimumnorm zitten, zouden het best een extra buffer inbouwen om de toekomstige werking niet in gevaar te brengen zodra het aantal internen plotseling weer daalt en ze op genadejaren moeten rekenen.

Van de tien internaten in het aartsbisdom zaten er maar drie boven de nieuwe minimumnorm. Voor sommige internaten ligt een oplossing voor de hand: een vroegere opsplitsing tot twee internaten kan zonder veel problemen ongedaan worden gemaakt. Voor andere zullen gesprekken moeten starten met mogelijke partners in de omgeving waarmee gefuseerd kan worden. Een andere mogelijkheid is de capaciteit verhogen, maar die investeringen zijn niet evident. De enveloppe voor de werkingsmiddelen daalt immers drastisch omdat de omkadering van directie-ambten en internaatsmedewerkers volledig gedragen wordt door het Departement Onderwijs. Een internaatsbestuur zou ook de ontbrekende ORE zelf kunnen bijleggen, maar ook dat soort investeringen zal niet voor iedereen vanzelfsprekend zijn.

Zoals uit de vorige digitale infosessie van 22 november 2021 bleek, zijn de internaten bekommerd om het behoud van hun eigenheid en is kleinschaligheid precies de troef die ze altijd hebben uitgespeeld. De uitdaging zal zijn om die eigenheid en kleinschaligheid te kunnen behouden bij een onvermijdelijke fusie. In principe zou dat moeten kunnen omdat een internaat verschillende vestigingen mag hebben. Desgevallend zou men de directiefunctie over twee personen kunnen verdelen. Maar over de precieze regeling voor personeel lopen nog onderhandelingen.

Na het plenaire gedeelte volgde een pauze met een netwerkmoment. De deelnemers groepeerden zich vervolgens in drie groepen, met als moderatoren de vroegere begeleiders van de BOS-processen, die voortaan ook de begeleiding van fusies van internaten op zich zullen nemen. Voor het Vicariaat Onderwijs Mechelen-Brussel zijn die begeleiders Fons Nuyens en Stijn Van Eynde, daarbij ondersteund door Guido François, ankerfiguur voor de schoolbesturen. Voor andere ondersteuning kunnen internaten een beroep doen op Anja Dingenen, Erna De Keulenaere en Nele Berghmans van Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Zij waren eveneens aanwezig en zorgden mee voor de verslaggeving.

In de gesprekken per groep werden al enkele mogelijke scenario's verkend. Er klonken echter nog vele vragen zoals:

- Timing: is het realiseren van een fusieproces tegen 1 september 2023 haalbaar? Om de vele verschillende facetten in zo een proces uit te klaren zijn maanden tijd, onderzoek en overleg nodig. Bovendien zijn de gegevens die tot een beslissing of stappenplan bijdragen nog niet allemaal gekend.
- Wat is de precieze definitie van campus? Twee of meer aparte internaten op één campus zou niet mogen.
- Hoe is dit praktisch uit te werken, huisvesten van internen van één vzw in de gebouwen van een andere vzw?
- Is het nog rendabel als het internaat als vestiging van een ander internaat moet bestaan?
- Wat is de rol van het LOC (Lokaal Overlegcomité) bij fusies? Het is een belangrijke participant, waar je het liefst niet te veel weerstand van wil ondervinden. Mogelijk kunnen zij zich vinden in een fusie omdat het nieuwe decreet positief kan zijn voor hun statuut en verloning.
- Is overheveling van ORE beperkt in de tijd? Tot hoelang kunnen ORE worden opgespaard?
- Kunnen internaten van elkaar ORE lenen? Volgens de teksten van het ontwerpdecreet zouden er tot 10.000 ORE per jaar mogen worden overgeheveld op voorwaarde dat er geen personeel ter beschikking moet worden gesteld.
- Kunnen punten van de school worden omgezet in ORE?

- Kan een administratief medewerker die taken voor het internaat en voor de school uitvoert, halftijds in punten en halftijds in ORE worden betaald?
- Kan na een fusie een AGION-nummer per vestiging worden aangevraagd? Of is het zoals bij de scholen: één AGION-nummer waarbij de middelen wel voor verschillende vestigingen kunnen worden aangewend?
- Er heerst onrust bij personeel, ouders en internen. Er is nood aan snelle communicatie.
- 8% meer middelen is positief, maar aan welke kinderen komen die middelen ten goede? De indruk ontstaat dat de financiering voor kansarme internen er op achteruit gaat. Het budget van 1,7 miljoen euro vanuit Welzijn is te beperkt.
- Afsprakenkader en ondersteuningsplan zijn positief, maar wie zal dit opvolgen (gezien de beperkte bijkomende omkadering)?
- Hoe kan een directeur functioneren voor twee vestigingsplaatsen?

Bovenstaande vragen zouden door Anja Dingenen worden meegenomen naar de verdere onderhandelingen over het ontwerpdecreet en krijgen hopelijk snel antwoorden.

De deelnemers mochten ook hun verwachtingen naar ondersteuning uitspreken. De begeleiders van

het optimaliseren en versterken van besturen (voorheen BOS-begeleiders) engageerden zich tot een actieve ondersteuning en spraken af dat ze rond half oktober bij de contactpersonen van elk internaat zouden informeren naar de evolutie van de gesprekken en de noden in verband met vervolgvergaderingen.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen zal ook nog informatiesessies organiseren zodra er antwoorden binnenkomen op de vele vragen. Zo vond er op 24 oktober 2022 alvast een digitale infosessie

plaats voor internaatsbeheerders die met prangende vragen zitten.

Op **donderdag 10 november 2022 om 19u** volgt nog een digitale informatieavond voor bestuurders van internaten, met als inhoud:

- Stand van zaken nieuwe regelgeving en helikopterzicht over de regio's
- Fusies van instellingen: waar moet je op letten?
- Mogelijke samenwerkingsverbanden
- Welke ondersteuning nodig? Aandacht voor verschillende thema's
- Vragenronde

Voor dat initiatief moet je je vooraf inschrijven via: <https://nascholing.be/2022-2023/index.aspx?moid=4051432>. Wie inschrijft ontvangt een link naar de digitale vergadering.

LEERSTEUNDECREET VERVANGT M-DECREET – REGIONALE OVERLEGVERGADERINGEN

Vanaf 1 september 2023 zou het nieuwe decreet Leersteun van kracht worden als vervanger of opvolger van het M-decreet. Dat decreet zorgt ervoor dat de Ondersteuningsnetwerken die al enkele jaren functioneren omgevormd worden tot Leersteuncentra. Op dit moment heeft de Minister een ontwerp van decreet over leersteun voorgesteld. Dat wordt nu besproken in de verschillende adviesraden van het Katholiek Onderwijs en in de Vlaamse Onderwijsraad. Het werkveld krijgt binnenkort tekst en uitleg en zal worden betrokken bij de organisatie van de Leersteuncentra.

De Ondersteuningsnetwerken uit het bisdom Mechelen-Brussel hebben de laatste tijd niet stilgezeten. Het voorbije jaar vonden er twee vergaderingen plaats van regionale denktanks met de drie netwerken, waarbij ze in gesprek gegaan zijn met besturen, directies, pedagogische begeleiding, zorgcoördinatoren, leerlingenbegeleiders, ouders, welzijn en coördinatoren.

Algemene digitale infovergaderingen vanuit Katholiek Onderwijs Vlaanderen

Katholiek Onderwijs Vlaanderen organiseert in november 2022 algemene infovergaderingen over het Leersteundecreet en de geplande oprichting van Leersteuncentra. Zo zijn er digitale Vlaanderenbrede infosessies gepland op **maandag 7 en dinsdag 8 november 2022 van 19u tot 21u**. Die infosessies zijn warm aanbevolen ter voorbereiding van live bijeenkomsten per Ondersteuningsnetwerk. Inschrijven kan via de link die in de Nieuwsbrief van Katholiek Onderwijs Vlaanderen van 20 oktober 2022 gepubliceerd is:

<https://nascholing.be/2022-2023/index.aspx?modID=4051433>

Regionale overlegvergaderingen voor schoolbesturen en directeurs

Voor de schoolbestuurders en directeurs van de katholieke basis- en secundaire scholen in het aartsbisdom Mechelen-Brussel zijn er regionale vergaderingen gepland per huidig Ondersteuningsnetwerk (ONW):

- Voor het **ONW West-Brabant-Brussel**: op **maandag 14 november 2022 van 19u tot 21u** in het **Sint-Godelieve-Instituut, Schapenstraat 39 in 1750 Lennik**.
- Voor het **ONW Oost-Brabant**: op **dinsdag 15 november 2022 van 19u tot 21u** in het **Heilig-Hart-instituut, Naamsesteenweg 355 in Heverlee**.
- Voor het **ONW Noord-Brabant**: op **maandag 21 november 2022 van 19u tot 21u** in het **Diocesaan Pastoraal Centrum, Frederik de Merodestraat 15, 2800 Mechelen**.

Aangezien elk Ondersteuningsnetwerk een geografische afbakening en een eigen specifieke werking heeft, krijgen de besturen en directeurs de raad deel te nemen aan de vergadering van het netwerk waar hun school/scholen bij aangesloten is/zijn.

Voorlopige agenda:

- Korte samenvatting Vlaanderenbrede inforonde
- Voorgeschiedenis Regionale Denktank en besluiten in Eindverslag
- Toelichting filosofie van doorstart en keuze voor continuïteit binnen het Ondersteuningsnetwerk waar de scho(o)l(en) nu bij aangesloten is/zijn
- Wat met de korte types 4,6,7?
- Verdere afspraken

De organisatie van de regionale overlegvergaderingen ligt in handen van een samenwerkingsverband van de voorzitters van de Beheerscomités, Katholiek Onderwijs Vlaanderen en het Vicariaat Onderwijs van het aartsbisdom Mechelen-Brussel.

Dit overleg met alle schoolbesturen van scholen uit het gewoon en buitengewoon onderwijs binnen elke regio *is essentieel* om de Leersteuncentra te laten evolueren naar zelfstandige entiteiten *gedragen door alle betrokken besturen* om zo te komen tot een apart bestuur per Leersteuncentrum.

De eerste aanzet van de uitbouw en de structuur van het Leersteuncentrum moet rond zijn tegen januari 2023 want *op 1 februari 2023 moeten alle scholen aan Agodi (het Agentschap Onderwijsdiensten) laten weten bij welk Leersteuncentrum ze willen aansluiten.*

Wij hopen dan ook sterk dat de doelgroep massaal aanwezig kan zijn op dit overleg om samen na te denken over de toekomst van de leersteuncentra. Om organisatorische redenen vragen wij tegen **uiterlijk 9 november 2022** via deze link **in te schrijven**: <https://forms.gle/5zrNRyGRFaNU7YDr8>.

Om de regionale overlegvergaderingen per Ondersteuningsnetwerk goed voor te bereiden kwamen de organisatoren op 7 oktober 2022 samen op het Vicariaat Onderwijs. Het gaat over:

- de voorzitters van de Ondersteuningsnetwerken West-Brabant-Brussel, Noord-Brabant en Oost-Brabant: *Johan Eliat, Jan De Ceulaer en Griet Cockaerts*
- de voorzitter van het Beheerscomité van de kleine types: *Griet Smeets*
- de ondersteuners van Katholiek Onderwijs Vlaanderen: *Annemie Jennes en Luc Bosman*
- de begeleiders vanuit het Vicariaat Onderwijs Mechelen-Brussel: *Fons Nuyens, Stijn Van Eynde en Guido François.*

PREVENTIE: CONGRES WARM WATER V EN STUDIEDAG ELEKTRISCHE INSTALLATIES

Congres Warm water V – 13 oktober 2022

Op 13 oktober 2022 was het Diocesaan Pastoraal Centrum te Mechelen het decor voor één van de twee congresdagen van de vijfde editie van het Congres Warm Water V, georganiseerd door Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Het congres richtte zich tot preventieadviseurs uit heel Vlaanderen en bood naast referaten ook keuzewerkwinkels waar collega-preventieadviseurs rond bepaalde thema's hun expertise en ervaringen meegaven en met elkaar uitwisselden.

Congres Warm Water V. Plenair onthaal in de aula van het DPC Mechelen. Foto onder: Franky Wauters

Zo'n 55 preventieadviseurs namen eraan deel. In een plenair onthaalmoment lichtte Paul Van Assche, in zijn hoedanigheid van voorzitter van Coprant, intussen omgedoopt tot 'Welzijn op School', toe waarvoor de preventieadviseurs en de scholen een beroep kunnen doen op zijn organisatie. Die treedt vooral ondersteunend en adviserend op, heeft een toegankelijke website en werkt nauw samen met Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Welzijn op school zorgt voor netwerken en nuttige contacten en organiseert op 29 november 2022 opnieuw een Welzijnsdag.

Franky Wauters maakte van het plenaire moment gebruik om de 25ste verjaardag van de wet op het Welzijn op het Werk, die dateert van 4 augustus 1996, in herinnering te brengen. In al die jaren is er een grote

evolutie geweest in regelgeving, hervorming van de provinciale structuren en een snelle verandering van de arbeidswereld. Er kwamen ook concrete en gratis preventietools.

In een opgenomen videoboodschap richtte minister Ben Weyts zich tot het publiek en wees hij nog eens op het belang van de preventieadviseurs, wat sedert

de Covidcrisis ontegensprekelijk gebleken is. Voorheen fungeerden ze eerder in een schemerzone. Het toekennen van een mandaat voor preventieadviseurs was volgens de minister “nog maar een begin”. Na die beloftevolle uiting van Ben Weyts prezen de sponsors Airmaster en Renson kort hun installaties voor ventilatie en zonnepanelen aan. Daarna kon iedereen naar zijn eerste werkwinkel naar keuze. Na een koffiepauze was er een plenaire sessie met als spreker Pieter Bolle, coördinator van de taskforce binnenluchtkwaliteit bij de FOD Volksgezondheid. Hij sprak over ‘Ventilatie en binnenluchtkwaliteit met focus op mechanische systemen’.

Op de middag konden de deelnemers aanschuiven aan een walking lunch in het restaurant van het DPCM. Daarop volgden weer keuzewerkwinkels. Lieven Boeve (foto links) sloot kort na 15 uur het congres plenair af. Hij verwees naar het recente congres ‘Ruimte voor kwaliteit’ dat Katholiek Onderwijs op 19 september 2022 georganiseerd had en naar het belangrijke arrest van het Grondwettelijk Hof over de eindtermen. Ook dat heeft alles te maken met onderwijskwaliteit. Het gaat immers om de vrijheid om onderwijskwaliteit te leveren vanuit de eigen traditie en met een grote diversiteit. Onderwijskwaliteit in de primaire processen is volgens de directeur-generaal echter maar mogelijk omdat er ook mensen zijn die zorgen dat er les gegeven kan worden, de zogenaamde secundaire processen. Daarbij hoort ook aandacht voor veiligheid en gezondheid en psychosociale aspecten. Dat zijn de factoren waar preventieadviseurs een onmisbare rol in vervullen. Boeve hoopte dat de minister van onderwijs zijn belofte om

het statuut van de preventieadviseur te verbeteren nakomt. Het is belangrijk dat preventieadviseurs af en toe samenkomen, ervaringen uitwisselen in lerende netwerken en werken aan een cultuur van welzijn op school. Katholiek Onderwijs Vlaanderen blijft ijveren voor een beter statuut en betere loonvoorwaarden voor preventieadviseurs. Als dat lukt voor ICT-ers, dan moet dat ook kunnen voor preventieadviseurs, zo besloot Lieven Boeve. Franky Wauters riep tot slot nog op om volgens de filosofie van

het Congres Warm Water uitgewerkt materiaal met elkaar te delen door de documenten door te sturen zodat ze ter beschikking gesteld kunnen worden op de Pro-website van Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Hij dankte ook hartelijk de leerlingen en leraren van ColomaPlus die voor het onthaal gezorgd hadden en voor de begeleiding van de groepen naar de werkwinkels.

Studiedag Elektrische Installaties – 22 november 2022

Tijdens de vergadering van de Stuurgroep Preventieadviseurs Mechelen-Brussel op 11 oktober 2022 werd de geplande **studiedag van dinsdag 22 november 2022 over Elektrische installaties** verder voorbereid. Het wordt een praktische vormingsessie voor installatieverantwoordelijken en directeurs. De Stuurgroep besliste om er een volledige dag van te maken.

Locatie: Don Bosco Onderwijscentrum (DBOC), Don Boscolaan 15, 3050 Oud-Heverlee. Goed bereikbaar met de trein vanuit station Leuven (op spoor D om 8.25u richting Ottignies. Tweede halte is Oud-Heverlee.) Vanaf het station is het nog een goede tien minuten te voet.

Foto van een studiedag over elektrische installaties in het Don Bosco Technisch Instituut Halle op 21 maart 2017.

Programma:

- 08.30u: Onthaal met koffie
- 09.00u: Verwelkoming door Chris Vandenbempt, voorzitter Stuurgroep
- 09.05u: Toelichting bij nieuwe wetgeving door Franky Wauters
- 09.15u: Het AREI met een overzicht van de meest ingrijpende wijzigingen. Het elektrisch dossier vanuit een praktisch voorbeeld en hoe een keurder daarmee omgaat. Sprekers: Erwin Cockx (A”S”C.) Johan Luyckx (A”S”C.) en Kristof Wellens van Atecon
- 11.00u: Pauze
- 11:15u: Het volledige Elektrisch dossier (deel 2)
- 12.30u: Netwerking bij een broodje
- 13.30u: Vragenronde
- 15:00: Afsluiting

De vorming heeft als doelstelling dat de deelnemers leren hoe ze een elektrisch dossier kunnen opstellen volgens de nieuwe wetgeving. De vorming is praktijkgericht en toegepast op de elektrische installatie in een onderwijsomgeving.

Deelnameprijs: € 20 (broodjeslunch inbegrepen)

Meer informatie en inschrijvingsmogelijkheid via deze link: [BETPBESOWEL220020-25 Terugkomdag voor preventieadviseurs PA1, PA2 en PA3 rond elektrische installaties](#)

Een volgende vorming is gepland op **dinsdag 28 maart 2023 van 9u tot 12u met als thema: stress, burn-out en hartcoherentie.** Die vorming vindt plaats op dezelfde locatie: Don Bosco Onderwijscentrum Oud-Heverlee.

VIERINGEN, CONFERENTIES, STUDIEDAGEN ...

EERSTESTEENLEGGING EGIED VAN BROECKHOVENSCHOOL 31 AUGUSTUS 2022

Niet veel scholen of schoolbesturen slagen erin om drie ministers en een staatssecretaris tegelijkertijd aanwezig te laten zijn op een eerstesteenlegging van een nieuwe school. Dat is wel gelukt voor het bestuur van de vzw Ignatius Scholen in Beweging op de site waar de nieuwe jezuïetenschool Egied Van Broeckhoven zal verrijzen aan de Ninoofsesteenweg in Sint-Jans-Molenbeek, op een boogscheut van het Weststation.

Bij de eerstesteenlegging van de Egied Van Broeckhovenschool: simulatie van hoe dezelfde ruimte er na de verbouwing zou kunnen uitzien.

Het project is dan ook de moeite waard: de jezuïeten kochten een vroegere brouwerij aan om die te verbouwen en uit te breiden tot een secundaire school met niet alleen algemeen vormend maar ook technisch en beroepsonderwijs. Daarmee breken de jezuïeten ogenschijnlijk met een traditie van alleen aso, maar dat blijkt alleen in Vlaanderen zo te zijn. Elders in de wereld zijn ze wel vertrouwd met technisch en beroepsonderwijs. Het is de bedoeling om in te spelen op de noden van de buurt door naast aso-richtingen ook andere, meer technische studiedomeinen aan te bieden in doorstroming of finaliteit arbeidsmarkt. Zo stelt de nieuwe school zich open voor de vele jongeren uit Molenbeek en omgeving die dat soort studierichtingen zoeken. De buurt waar de school gevestigd is werd van meet

af aan betrokken doordat het gebouw werd opengesteld voor activiteiten zoals een bokscub, fietsinitiatie voor kansarme jongeren uit de buurt, huisvesting enzovoort. Ook bij de eerstesteenlegging was er in de Pierre Van Humbeekstraat straatanimatie voor kinderen, met onder andere een boksring.

Van links naar rechts: Eddy Vandevelde, Marc Desmet s.j., ministers Ben Weyts en Sven Gatz, staatssecretaris Pascal Smet, minister Benjamin Dalle, schep en Jef Van Damme en een vertegenwoordiger van de bouwfirma.

De excellenties die op de uitnodiging waren ingegaan waren allen op de een of andere manier betrokken partij: Vlaams minister van onderwijs Ben Weyts had gezorgd voor subsidies via het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION), Brussels minister van Financiën Sven Gatz, mede bevoegd voor onderwijs, had vanuit de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) voor bijkomende middelen gezorgd, Benjamin Dalle, Vlaams minister voor Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, zag in het project vele kansen voor kansarme jongeren en Brussels staatssecretaris voor Stedenbouw Pascal Smet had geholpen om de nodige vergunningen te krijgen. Ook Cathérine Moureaux, burgemeester van Sint-Jans-Molenbeek, had toegezegd de eerste steen te onthullen, maar zegde op het laatste moment af. Schepen Jef Van Damme verving haar.

De ministers en andere genodigden kregen een rondleiding door het reeds gestripte gebouw en mochten allen een inbreng doen als antwoord op vragen gesteld door iemand van de organisatie. Marc Desmet s.j., regionaal overste van de Regio van de Europese Lage Landen, kreeg het laatste woord. Hij benadrukte dat het initiatief niet zozeer uitging van de jezuïeten, maar van de Ignatiaanse familie, wat een breder draagvlak impliceerde. Na de toespraken trok het gezelschap naar een deel van de werf waar de zogenaamde 'eerste steen' zou worden gelegd: dat was eerder een plaat die bevestigd zou worden aan een betonnen muur die al gebouwd werd aan de toekomstige ingang in de Edm. Bonehillstraat. Eerst lichtte een pater jezuïet de betekenis toe van Egied Van Broeckhoven (1933-1967), een priester-arbeider en jezuïet die in Kuregem enkele decennia geleden pionierswerk had verricht om de maatschappelijke kansen van de jongeren uit de buurt te verhogen. Het was dus passend om de

nieuwe school naar hem te vernoemen. Op de gedenkplaat prijkt het motto van Ignatius van Loyola 'En todo amar y servir': in alles liefhebben en dienen.

Een 'taskforce Egied' is al sinds januari 2022 aan de slag om ervoor te zorgen dat de school op 1 september 2023 de deuren kan openen met een helder en wervend opvoedingsproject. Ze moet een antwoord bieden op de hedendaagse maatschappelijke uitdagingen en jongeren opleiden en vormen tot bewaarde, bewuste en bewogen jongvolwassenen. "Nadien zullen enkele werkgroepen zich buigen over diverse thema's zoals diversiteit, taalbeleid, bredeschoolwerking, de studiedomeinen STEM en Maatschappij en Welzijn, personeelswerving, leerlingenwerving, projectwerking ... en het schoolproject verder concretiseren", zo lezen we op de website www.egiedvanbroeckhovenschool.be, die meer informatie bevat.

STARTTWEEDAAGSE VICARIAAT ONDERWIJS 1-2 SEPTEMBER 2022

Naar jaarlijkse gewoonte zonderen de pedagogische begeleiders, de inspecteurs-begeleiders rooms-katholieke godsdienst en de medewerkers van de vicariale diensten zich bij het begin van het schooljaar even van het werkveld af om in alle rust de werking in het pas gestarte schooljaar voor te bereiden of de nodige afspraken te maken. Op 1 en 2 september 2022 namen dan ook een 70-tal begeleiders en medewerkers deel aan de starttweedaagse van het Vicariaat Mechelen-Brussel in het congrescentrum Vayamundo in Oostende.

Na een korte verwelkoming, waarbij enkele nieuwe begeleiders werden voorgesteld, trok de hele groep naar het strand voor een korte verbindende activiteit. In een dubbele kring kregen we vragen door die we aan een steeds wisselende partner moesten stellen, met als bedoeling nader kennis te maken of elkaar beter te leren kennen. Geen overbodigheid aangezien sommige deelnemers relatief

NIEUWE BASISCHOOL DE HOEK SINT-GENESIUS-RODE

Op 29 augustus 2022 werd het nieuwe gebouw van de Vrije Basisschool De Hoek in Sint-Genesius-Rode plechtig geopend in aanwezigheid van de bestuurders van Katholiek Onderwijs Regio Halle Annuntiaten (KORHA), die de school recent hebben overgenomen en vertegenwoordigers van het aartsbisdom, dat mee geïnvesteerd heeft. De vroegere kleuterschool, die zich uitgebreid heeft tot basisschool, heeft nu eindelijk een mooie, nieuwe infrastructuur voor 240 leerlingen waarmee ze de toekomst met vertrouwen tegemoet kan zien.

NIEUWE SPORTHAL IN BIM-SEM MECHELEN

Op 2 september 2022 mocht vzw KOMO (Katholiek Onderwijs Mechelen en Omgeving) een nieuwe sporthal openen in BIM-SEM, het Berthoutinstituut-Klein Seminarie in Mechelen. Kardinaal Jozef De Kesel mocht het complex inzegenen en Lieven Boeve hield er een toespraak. De dag ervoor was het openingsfeest al begonnen met

onder meer een geanimeerde ontdekkingsreis van leerlingen door het sportcomplex en een galamatch voetbal tussen twee lerarenteams.

EN DAAR WAS LICHT. PASTORALE IMPULSDAG STRAALT HET JAARTHEMA UIT

Op 13 september 2022 kreeg de campus van UCLL in Leuven een bijzondere uitstraling. Vera Vastesaegeer, verantwoordelijke voor pastoraal in het basisonderwijs in het aartsbisdom, was er neergestreken met haar trouw team vrijwilligers om er een paar honderd deelnemers te ontvangen voor de jaarlijkse Pastorale Impulsdag. De bezoekers, vooral leerkrachten, directeurs en pastoraal verantwoordelijken uit de katholieke basisscholen van Mechelen-Brussel, werden er bij het onthaal letterlijk in het spotlicht gezet. In de inkomhal stonden tafeltjes opgesteld met vuurtorens en andere lichtjes, in het teken van het pastorale jaarthema 'licht - Lichtpuntjes'. Er waren ook stands van onder andere de liturgische boekhandel De Peerle en Katholiek Onderwijs Vlaanderen. De Impulsdag kondigde zich weer als uiterst interessant aan.

Het was omwille van de coronapandemie weer een paar jaar geleden dat er nog eens een gewone Impulsdag in het UCLL kon plaatsvinden. Vorig jaar bood een wandeling door het hart van Brussel een waardig alternatief, zij het met een beperkt aantal deelnemers. Voor vele enthousiaste onderwijzers was het een blij weerzien. Zij mochten zich terecht verheugen op alweer een hartverwarmende dag, vol 'lichtpuntjes'.

Tijdens het plenaire begingedeelte verwees bisschoppelijk afgevaardigde voor het Onderwijs Jürgen Mettepenningen naar de actuele energieproblematiek. Hij vroeg zich af waar wij energie uithaalden. Hij vernoemde de kracht van woorden, open handen waarmee we dingen kunnen doen, de ontmoeting met mensen in een schoolcontext: ouders, personeelsleden, leerlingen, het delen van verhalen,

Jürgen Mettepenningen tijdens de openingstoespraak. Links van hem staat Vera Vastesaegeer.

God als bron van energie. Vooral in het basisonderwijs kunnen juffen en meesters energie halen uit de kinderen. In dat onderwijsniveau zijn de leerkrachten de referentiefiguren, de voorbeelden waar leerlingen zich naar richten. Het Mariabeeld dat in het decor bij een vuurtoren geplaatst was fungeerde zelf ook als een vuurtoren, een baken.

Na een geslaagde zangstond met het themalied onder leiding van Jan Vanden Bergh (foto boven) werd een schimmenspel opgevoerd over een jongen die een picknick moest brengen naar zijn vader die in een vuurtoren werkte. Hij was bang in het donker en kreeg een lichtje mee dat hij voor zich uitdroeg om zijn weg tussen de duinen te verlichten.

Toen was het tijd voor de werkwinkels. Uit de uitgebreide keuze van 12 werkwinkels had ik vooreerst gekozen voor een sessie van Jean Agten over de wereldwijde betekenisrijkdom van 'licht' creatief en interlevensbeschouwelijk doorleven. Dat bleek in elk geval een goede keuze. Jean is een oud-docent godsdienst van de lerarenopleiding en gespecialiseerd in bibliodrama. Op de website www.bibliodrama.be vinden we deze definitie: "Bibliodrama is op creatieve en speelse wijze op zoek gaan naar zingeving en spiritualiteit in de ontmoeting tussen (bijbel)verhalen en het persoonlijke leven in de eigen leefomgeving en de

brede maatschappelijke context. Het wil door uitbeelding en doorleving verhalen weer levend maken

en de inspiratie voelbaar in eigen lijf en leden. Bibliodrama maakt gebruik van inleving, toneel, drama, rollenspel, poppenspel, uitbeelding, e.a. lichamelijke werkvormen. Ook vormen van dans, muziek, kunst, verbeelding, spel, schilderen en andere expressievormen enz. kunnen er deel van uitmaken.”

Jean Agten (rechts op de foto hiernaast) liet ons een lampje kiezen en aan elkaar vertellen waarom dat lampje ons aansprak. Vervolgens liet hij ons een lichtdans maken waarbij we spiraalsgewijs van een naar binnen gerichte kring overschakelden naar een naar buiten gerichte kring. Vervolgens las hij het Bijbelverhaal over de domme en de wijze maagden die de bruidegom opwachtten. De domme maagden hadden er niet aan gedacht voldoende olie mee te nemen en werden uiteindelijk niet tot het bruiloftsfeest toegelaten. We kregen de opdracht ons te verkleden in, naar eigen keuze, één van de twee groepen meisjes. Toen kregen we de kans om te vertellen waarom we die keuze gemaakt hadden en wat daarvan de consequentie was. Erg inspirerend en een uitnodiging tot reflectie over hoe we zelf in het leven staan. Na een korte pauze volgde een nieuwe dans uit een vreemde cultuur waarbij we ons lampje aan elkaar toonden. Tot slot mochten we kiezen rond welk lichtfeest we een knutselwerkje wilden maken. De keuzelijst was internationaal: van het feest van Sint-Maarten, over Kerstmis, Pasen, tot het Chinese nieuwjaar en oosterse lichtrituelen. De tijd vloog te snel voorbij, want voor we het goed beseften was het middagpauze.

Na een broodjesmaaltijd en fijne ontmoetingen was er opnieuw een plenaire zitting, met vele enthousiast meegezongen liederen, een lichtdans door leerlingen van de nabijgelegen Sint-Norbertus-school en bezinnende teksten van Vera Vastesaegeer. Zij werd terecht in de bloemetjes gezet voor alweer een geslaagde Impulsdag. Die was nog niet afgelopen, want in de namiddag waren er opnieuw werkwinkels. Ik had ge-

kozen voor een rustiger thema: ‘de Kracht van de Stilte – in stilte (meditatie) ‘thuiskomen bij jezelf en bij Maria’, gebracht door Theo De Haes (foto hierboven). Via een quiz liet meditatiecoach De Haes ons nadenken over bepaalde actuele thema’s. De werkwinkelleider past die werkmethode al jaren toe in klassen en hij verzorgt daar ook meditatieoefeningen. Het blijkt heel rustgevend en verrijkend te zijn.

Sommige leerlingen waren zo enthousiast dat ze aandrongen op meer dergelijke sessies. Een van de deelnemers aan de werkwinkel getuigde van een officiële school die bij de aanvang van elk eerste lesuur de leerlingen vijf minuten de kans geeft iets te vertellen over wat hen bezig houdt, een mooie of minder goede ervaring. Na die vijf minuten was de klas rustig en de ogenschijnlijk verloren tijd bleek winst op te leveren voor de rest van het lesuur. Dat was een andere manier om de klas rustig te maken. Bij de methode van De Haes, de kracht van de stilte, ligt de nadruk meer op stille meditatie, een situatie die voor vele kinderen die weinig stilte in hun omgeving gewend zijn, heilzaam kan werken.

Na de werkwinkels kregen alle deelnemers als aandenken een lichtje mee naar huis dat, dankzij een ingebouwd batterijtje, kleurrijk kon flikkeren. Een fijne herinnering aan een stralende dag.

Leerlingen van de Sint-Norbertus Basisschool Heverlee voerden een lichtdans uit en zongen een toepasselijk lied.

Een greep uit de reacties na de Impulsdag:

WAT WAREN JOUW 'LICHPUNTJES' OP DEZE IMPULSDAG?

- ❖ Verwelkoming Marine en Fien. Leuk aandenken op het einde van de dag. Samen zijn met collega's die net hetzelfde doen als ik, Pastoraal op school laten leven.
- ❖ Het netwerken met mensen met hetzelfde "lichtend" engagement ;-)
- ❖ Een sfeer die enthousiast maakt, inspirerende werkwinkels, een gezamenlijke gedrevenheid in de grote zaal.
- ❖ Leuke ideetjes opgedaan, inspirerende ontmoetingen.
- ❖ De vriendelijkheid van iedereen. Het onthaal. De positieve sfeer.
- ❖ De impulsen kunnen opdoen rond het jaarthema.
- ❖ Het schimmenspel, de liedjes die er gezongen werden rond licht. Ik ben wat meer te weten gekomen over de verschillende lichtfeesten. Ook het bibliodrama rond een boek was een intense beleving.

- ❖ Het enthousiasme van de aanwezigen, de vele inspirerende momenten, samenzang, lach op ieders gezicht ...
- ❖ De medley, de toneeltjes, het optreden van de kleuters, de werkwinkel van hartcoherentie, mijn verlichte collega en ik ;-), het lied voor de lagere school, ...
- ❖ De liedjes, zeker hetgeen gebracht werd door de kinderen zelf.
- ❖ Het samen zingen in de aula.
- ❖ De liedjes, het enthousiasme dat ervan afdruipt bij de organisatie.
- ❖ Het samenhorigheidsgevoel, de verschillende werkwinkels, de aanpak, de energie die je kreeg na deze dag.
- ❖ Het samenzijn.
- ❖ Het was een volle dag van lichtpuntjes! Zoveel nieuwe prikkels en impulsen! Heerlijke dag.
- ❖ De maaltijd.
- ❖ Veel collega's ontmoeten en ervaringen delen. Nieuwe ervaringen mee naar huis nemen.
- ❖ Het enthousiasme van Vera en 'Fien en Maria' en natuurlijk het optreden van de kindjes.
- ❖ De vreugde die ik overal in terug vond: in de liedjes, het schaduwspel, de ontmoetingen met nieuwe mensen.
- ❖ De warme welkom door jullie team, het spotlight moment, de inspirerende tafeltjes, het samen zijn, samen zingen in de aula - top die medley.
- ❖ Het samen zingen, het samenzijn, de kinderen die kwamen optreden.
- ❖ Bibliodrama ervaren samen met onze fijne groep. Samen zingen in de aula was super.
- ❖ De muziek/ liedjes bracht veel vrolijkheid en verbondenheid. Ook de vriendelijkheid van alle medewerkers is fantastisch. Het optreden van het klasje uiteraard.
- ❖ Het laat een 'warm' gevoel na, je keert stralend terug en wil dit doorgeven aan collega's.
- ❖ Inspiratie om lichtjes door te geven aan collega's
- ❖ Het enthousiasme van de deelnemers en de organisatoren.
- ❖ Jullie, wat een enthousiasme en doorgeven van goesting.
- ❖ ...

CONGRES KATHOLIEK ONDERWIJS VLAANDEREN OVER ONDERWIJSKWALITEIT

Op maandag 19 september 2022 vond het congres van Katholiek Onderwijs Vlaanderen plaats in het congrescentrum te Gent. Het thema van het congres was onderwijskwaliteit.

Het congres had al op 7 maart 2022 moeten plaatsvinden, maar werd omwille van de toenmalige coronasituatie uitgesteld. Geen volledige dag ditmaal, maar slechts een halve dag. Dat zorgde voor een gebalde editie, die zonder pauze verliep van 13.30u tot 16u. Een vlotte afwisseling van sprekers, filmpjes, sofagesprekken en een live gebracht 'scheppingsverhaal' van Bart Moeyaert door leerlingen uit een OKAN-klas zorgden ervoor dat het publiek in de zaal en de deelnemers die het congres via streaming thuis konden volgen geboeid bleven luisteren en kijken.

OKAN-leerlingen brachten het scheppingsverhaal in een versie van Bart Moeyaert.

We kunnen onmogelijk in deze bladzijden een verslag brengen van heel het congres. Daarvoor verwijzen we u graag naar de livestream op <https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/ledencongres-ruimte-voor-kwaliteit/volledige-livestream>.

Vier woorden vatten goed de essentie samen van onderwijskwaliteit: hoop, passie, meesterschap en engagement. Als leraren die ingrediënten in hun lessen toepassen, dan dragen ze in behoorlijke mate bij tot kwaliteitsvol onderwijs, dat leerlingen bovendien tot leren en leven stimuleert. Het congres maakte duidelijk dat ook de schoolbesturen, directeurs, ouders, pedagogische begeleiders, ondersteunende diensten van het katholiek onderwijs en ook leerlingen op dat vlak verantwoordelijkheid dragen en hun bijdrage kunnen leveren.

KATOBA-EVENT: EEN CENTRALE ZETEL VOOR EEN BRUSSELSE SCHOLENGROEP

Bij de overgang van zomer naar herfst, op 21 september 2022, vond de officiële inhuldiging plaats van de centrale zetel van het schaalvergroete schoolbestuur KatOBA in een gerestaureerd 18de-eeuws herenhuis op de Nieuwe Graanmarkt 32 in hartje Brussel. KatOBA staat voor Katholiek Onderwijs Brussel-Annuntiaten en is het schoolbestuur voor 18 basisscholen en 3 secundaire scholen in Brussel. Dat was het resultaat van een schaalvergrotingsoperatie waarbij nog een aantal kleinere schoolbesturen hun scholen toevertrouwden aan de congregatie van de annuntiaten Heverlee, die voorheen al met 11 basisscholen en 3 secundaire scholen aanwezig was in de hoofdstad.

Nadat twee leerlingen hem op een originele manier ‘aangekondigd’ hadden – verwijzend naar de vertaling van het Latijnse ‘annuntiare’ – vertelde Roger Haest, voorzitter van het schoolbestuur, hoe KatOBA ontstaan is. Hij verwees daarbij naar het boek ‘Pedagogie van het Hart in Brussel’ van Johan De Donder, waarin die de geschiedenis van de scholen van de zusters annuntiaten Heverlee in Brussel beschrijft.

Na intussen al ruim 80 jaar aanwezigheid in de hoofdstad heeft de scholengroep zich met vallen en opstaan gaandeweg ontwikkeld tot een professioneel gerunde organisatie. De recente operatie van Bestuurlijke Optimalisering en Schaalvergroting (BOS) heeft voor een sterke uitbreiding van het aantal

te besturen scholen gezorgd in het basisonderwijs. Om die groep te managen investeerde het bestuur in een organisatiestructuur en in een centrale dienst, waar alle ondersteunende functies onderdak konden krijgen. Het pand op de Nieuwe Graanmarkt, op een boogscheut van het Maria Boodschaplyceum, was al eigendom van de annuntiaten en had daarvoor gediend voor de lerarenopleiding van het vroegere Guardini-Instituut en voor de kunstopleidingen van het Imelda-Instituut. Het was ideaal gelegen om gebruikt te worden als centrale zetel. Maar omdat het een beschermd gebouw was, diende er heel wat gerestaureerd te worden. Het dossier sleepte enkele jaren aan, maar met de hulp van Monumenten en Landschappen konden niet alleen de gevel, maar ook de binneninrichting mooi gerestaureerd worden. Het resultaat mag gezien worden. Dat vond ook Emmanuelle Desart, beheerder van de restauratie namens Bouwkundig Erfgoed, die even het woord voerde.

Toespraak Roger Haest.

Brussels minister van Financiën Sven Gatz, die mede bevoegd is voor het Brussels Onderwijs, sprak in een opgenomen videoboodschap zijn waardering uit voor de goede samenwerking met KatOBA en noemde het gecumuleerde bedrag van subsidies die de Vlaamse Gemeenschapscommissie sedert de voorbije jaren gespendeerd had in schoolinfrastructuur van de scholengroep: ruim 35 miljoen euro.

Een enthousiast kinderkoortje uit de Lutgardisschool Elsene en een paar zangtalenten uit Mabo zorgden voor muzikale intermezzo's. Toen kwamen de algemeen directeur Griet Blondiau en de coördinerend directeur basisonderwijs Nancy Deboey, beiden in eenzelfde outfit (*foto links*), uitleggen waarom ze enkele jaren geleden bij het schoolbestuur hadden aangedrongen op de nieuwe organisatiestructuur en de centrale zetel. Dat bleek een hele uitdaging geweest te zijn. Beide dames zijn heel complementair. De centrale zetel, die soms wel eens 'chateaubu' genoemd wordt, is voor hen een ideale uitvalsbasis en een plaats van ontmoeting en samenzijn. Ze legden de kernwoorden van de banner van KatOBA verder toe en dankten de directeurs en hun schoolteams voor hun dagelijkse inzet vanuit hun geloof in leerlingen en vanuit een groot vertrouwen in de personeelsleden en hun passie voor onderwijs.

Na afloop van de receptie kon iedereen de fraaie lokalen bezoeken. Via foodtrucks op straat mochten de genodigden en ook alle lerarenteams nog een pizza of hamburger en een ijsje bestellen. Een smakelijke afsluiter voor een beloftevol project.

PRIJS FOCUS AARDE 2022

Op 5 oktober 2022 reikte de Stichting Koningin Paola, in samenwerking met de Stichting Dirk Frimout, opnieuw prijzen uit voor de beste Geïntegreerde proeven (GIP) en vakoverschrijdende groepsprojecten (Buitengewoon en deeltijds secundair onderwijs) en dit allemaal onder de noemer 'Focus Aarde'.

Voor de Vlaamse Gemeenschap had de jury met Dirk Frimout als voorzitter 5 eervolle vermeldingen en 5 prijzen geselecteerd. Dit jaar waren er geen deelnemers uit katholieke scholen van het aartsbisdom Mechelen-Brussel, wel uit het bisdom Hasselt en zoals elk jaar vooral uit het bisdom Brugge. De West-Vlaamse katholieke scholen blijken over de meeste ambitie en creativiteit te beschikken. Zij kaapten ook de eerste vier prijzen weg. Prijzen 1 en 2 gingen naar projecten van het VTI Sint-Lukas uit Menen met respectievelijk een energieopwekkende tegel en een rendementsstudie rond een verticale as windturbine. Dat waren hoogtechnologische prestaties.

Alle winnaars op de foto met prinses Claire en de juryleden © Thierry Dauwe - Koningin Paolastichting

Prijzen 3 en 4 gingen naar respectievelijk het VTI van Ieper voor een buisinspectierobot en Talent-is campus Engineering van Veurne met het project City Feelings. Via dat laatste project willen de laureaten doven en slechtzienden toegang geven tot het cultureel erfgoed van Veurne via 3D-prints en scanbare QR-codes tijdens een stadsverkenning. De vijfde prijs werd, zoals de andere prijzen, door prinses Claire uitgereikt aan HAST - Katholiek Onderwijs Hasselt. Drie leerlingen hadden toepassingen gezocht voor mycelium. Voorts waren er nog eervolle vermeldingen voor de teams van Horteco Vilvoorde, en andere projecten van VTI Ieper en Talent-is Veurne.

Een welgemeend proficiat, niet alleen aan de creatieve leerlingen, maar ook aan hun begeleidende leraren zonder wiens hulp de projecten wellicht niet zo kwaliteitsvol zouden zijn geweest en dus ook niet in aanmerking kwamen voor een prijs. We zijn ervan overtuigd dat er in het aartsbisdom ook voldoende potentieel zit om mee te dingen naar zo'n Prijs Focus Aarde. Daarom doen wij een warme

oproep om in uw school na te gaan of er voor een volgende editie geen projecten in aanmerking komen. Meer informatie is te vinden op de website www.sk-fr-paola.be.

Graag vermelden we dat in de toespraken zowel de voorzitter van de Stichting Koningin Paola als Dirk Frimout dank betuigden aan Vincent Coppieters, de organisatorische spilfiguur voor alle wedstrijden van de Stichting gedurende de laatste 15 jaar. Hij neemt nu afscheid van dat vrijwilligerswerk. Fijn om te weten is dat Vincent gedurende vele jaren lid was van eerst het schoolbestuur van het Angelusinstituut in Sint-Lambrechts-Woluwe en daarna van Sint-Goedele Brussel.

INHULDIGING BASISCHOOL IMMACULATA TIENEN

Op 21 oktober 2022 vond de officiële inhuldiging en inzegening plaats van het nieuwe schoolgebouw van de Vrije Basisschool Immaculata in de Alexianenweg 25 in Tienen. Het schoolbestuur Sint-Paulus vzw had als eregasten en gastsprekers Kardinaal Jozef De Kesel, directeur-generaal Lieven Boeve en burgemeester Katrien Partyka uitgenodigd. In zijn verwelkoming vertelde directeur Robbe

Hindryckx dat het nieuwe schoolgebouw maximaal inspeelt op de veranderingen in onderwijs. De connectie tussen klassen staat centraler. Hij dankte alle personeelsleden, die in 2019 eerst alles verhuisd hebben naar een tijdelijke vestigingsplaats en in de zomer van 2022, samen met hun familieleden, nog eens hetzelfde gedaan hebben om hun intrek te nemen in het nieuwe schoolgebouw.

Eerste spreker Lieven Boeve verwees naar de vrijheid van onderwijs die nodig is om kwaliteit te bieden vanuit een visie, traditie en overtuiging. Om die kwaliteit te waarborgen heb je ook goede leerkrachten nodig, momenteel een knelpunt. Voorts is er ook vertrouwen nodig. De school en de leraren verdienen dat. Het is fijn dat ze nu een nieuw gebouw hebben om vanuit het project Katholieke Dialogschool de kinderen 'zin in leren en zin in leven' te geven.

Een gelegenhedskoor van leerlingen zorgde voor mooie muzikale intermezzo's

Burgemeester Partyka had heel haar jeugd doorgebracht in de campus Immaculata, eerst in het kinderdagverblijf en dan in de kleuter- en lagere school, die toen nog in handen waren van de zusters van het Heilig-Hart van Hoegaarden. Zij bracht hulde aan de inzet van de zusters, van wie er vier op de eerste rij zaten. Ook dankte ze het aartsbisdom om de site nieuw leven in te blazen en een toekomst te geven.

Kardinaal De Kesel benadrukte het belang van de katholieke school in een wereld die veel complexer geworden is. Ook hij dankte de zusters die vanuit de traditie en overtuiging veel aandacht hebben gehad voor onderwijs. Samen met pastoor Karel Loodts zegende de kardinaal de kruisbeelden.

Het slotwoord was voor Pat Vandewiele, voorzitter van het schoolbestuur vzw Sint-Paulus. Hij schetste de geschiedenis van de campusvorming van het katholiek onderwijs in Tienen en het bouwproces van de nieuwe school. Dat proces verliep in bijzonder moeilijke omstandigheden: de pandemie, de bouwcrisis, vertragingen ... Zijn dank ging dan ook eerst naar de mensen die het bouwproces tot een goed einde hebben gebracht, vervolgens naar het aartsbisdom, de sprekers en de medewerkers van Sint-Paulus. Een bijzonder dankwoordje betrof het leerlingenkoor dat drie prachtige intermezzo's bracht.

Het officiële gedeelte van de opening werd afgesloten aan de ingang van de school, waar mevrouw Partyka samen met de directeur het lintje doorknipte (*foto rechts*) en waar de kardinaal en Lieven Boeve een gedenkplaat onthulden (*foto linksonder*). Daarna konden de talrijke genodigden de nieuwe infrastructuur verkennen en napraten bij een hapje en een drankje in de refter, waar een combo met onder andere leraren van de Sint-Paulusfamilie voor sfeermuziek zorgde.

Foto rechts: vlnr: Kris Lombaert, Pat Vandewiele, Lieven Boeve, Robbe Hindryckx, Kardinaal De Kesel en Katrien Partyka.

PERSONALIA

Frans Van Uffelen 70 jaar priester

Op 17 augustus 2022 vierde *Frans Van Uffelen* zijn platina priesterjubiläum (70 jaar) in het woonzorgcentrum Markizaat in Lede, waar hij al enkele maanden verblijft. Recent werd hij 95 jaar. Frans Van Uffelen was de drijvende kracht achter de vzw KOCB (Katholieke Onderwijscel Brussel) die op 7 juni 2022 haar vijftigste verjaardag gevierd heeft (zie *VONDeling*, nr 42, juli 2022). In het bijzijn van enkele medepriesters en van vrienden uit de KOCB-familie en het Sint-Jozefscollege te Sint-Pieters-Woluwe, waar Frans directeur is geweest, mocht de gevierde priester mee concelebreren in een eucharistieviering. Die dankviering genoot grote belangstelling van medebewoners.

De eerwaarde heer Marcel Huyghe, priester op rust uit Brussel, schetste in zijn homilie een uitgebreid en positief portret van Frans Van Uffelen en liet niet na te wijzen op dienst grote verdiensten voor het katholiek onderwijs in Brussel en voor de humor die de gevierde te gelegener tijd uit zijn mouw schudde. Hij had

ook een welgemeend dankwoord klaar voor Solange Moreel, de gepensioneerde lerares die Frans Van Uffelen vele jaren onderdak en de nodige zorgen gaf. Zij had de viering inhoudelijk en organisatorisch tot in de puntjes voorbereid en genoot mee van de warme aandacht die haar 'dierbaar Suske' te beurt viel.

Opening pastoraal jaar in DPCM op 12 september 2022

Zoals elk jaar kwamen de gebruikers van het Diocesaan Pastoraal Centrum Mechelen begin september samen in de kapel om de start van het werkjaar te vieren met een eucharistieviering, die werd voorgegaan door monseigneur Koen Vanhoutte, hulpbisschop voor Vlaams-Brabant-Mechelen, en diaken Paul Van Assche,

oud-beheerder van het DPCM. Daarna was er receptie in het Atrium. Een fijn netwerkmoment en gelegenheid om nieuwe mensen te leren kennen van de verschillende diensten die gebruik maken van het vroegere priesterseminarie.

Tuinfeest aartsbisdom

Op 9 september 2022 nodigde kardinaal Jozef De Kesel alle pastoraal geëngageerden uit het aartsbisdom uit op het traditionele tuinfeest op het Aartsbisdom. Voorafgaand aan de receptie waren er zoals vorig jaar verschillende activiteiten waaruit de gasten konden kiezen, zoals bezoek aan het bisdom en verschillende Mechelse kerken, de toren van de kathedraal, een boottocht op de Dijle of een rondleiding in het begijnhof. Ik koos voor het laatste: een bekwame gids kon in geuren en kleuren heel wat vertellen over de historisch sterke aanwezigheid van begijnen in Mechelen (ooit 1500) en hoe ze hebben bijgedragen aan het stadsweefsel. Een bezoek aan de fraai gerestoreerde Begijnhofkerk rondde de gidsbeurt af. Daarna verzamelden alle deelgroepen zich in de Sint-Romboutskathedraal voor een vesperdienst.

Omwille van de onzekere weersomstandigheden vond de afsluitende receptie plaats in de ruimtes van het bisschoppelijk paleis, waar de kardinaal een korte toespraak hield.

Foto boven: Gidsbeurt in de Begijnhofkerk.

Foto onder: toespraak kardinaal De Kesel in het Bisschoppelijk Paleis.

Ontmoetingsmoment Vicariaat Onderwijs en afscheid Mieke Van Vlasselaer

Op 14 oktober organiseerde het Vicariaat Onderwijs een ontmoetingsmoment voor de medewerkers, de pedagogische begeleiders en de top van Katholiek Onderwijs Vlaanderen, die die dag het Diocesaan Pastoraal Centrum in Mechelen als vergaderlocatie had uitgekozen. Na een verwelkoming door Alain Noëz, die Jürgen Mettepenningen verving die ziek was, hield Lieven Boeve, directeur-generaal van Katholiek Onderwijs Vlaanderen, een afscheidspeech voor *Mieke Van Vlasselaer*, die met pensioen gaat als pedagogisch begeleider basisonderwijs. Lichtjes aangedaan bedankte zij voor de fijne woorden van waardering voor haar jarenlange inzet en voor de mooie bos bloemen.

